

14 jul 2003 -17:00

Hoort bij [Ministerraad van 14 juli 2003](#)

Regeringsverklaring

De Ministerraad heeft de regeringsverklaring goedgekeurd, die de Eerste Minister vervolgens in beide Kamers heeft voorgelezen.

De Ministerraad heeft de regeringsverklaring goedgekeurd, die de Eerste Minister vervolgens in beide Kamers heeft voorgelezen.

Op 18 mei heeft de kiezer duidelijke taal gesproken. Op 18 mei heeft de kiezer aan liberalen, socialisten en Spirit samen bijna twee derden van de zetels toegewezen. Zonder twijfel heeft de kiezer een paarse regering gewild. Vandaag, minder dan twee maanden later, kom ik u dit paars project voorstellen. Paars wil niet lijdzaam de conjunctuur ondergaan. De tijden zijn moeilijk, ongetwijfeld. Voor het derde opeenvolgende jaar is de economische groei zwak, in heel West-Europa. Het beloofde herstel, al tweemaal aangekondigd door alle internationale instellingen, blijft uit. Voor het eerst in zeventig jaar is er weer vrees voor deflatie. In dergelijke moeilijke omstandigheden kan een regering twee dingen doen. Zij kan de toestand verlamd aanstaren, zich verschuilen achter budgettair onvermogen en passief afwachten, hopen op betere tijden. Of zij kan de hand aan de ploeg slaan, hervormen, veranderen, initiatieven nemen en ingrepen plannen die het herstel uitlokken of het in ieder geval bevorderen. Deze regering, kiest resoluut voor de tweede weg. Zij wil strijdlustig, geëngageerd, realistisch regeren. De internationale conjunctuur hebben we niet in de hand. Maar we hebben wel de marge om ze te versterken of om ze te verzachten. Moeilijke tijden moeten wegebruiken als hefboom, als springplank. Om zuurstof te geven, om zekerheid te verschaffen. Een laagconjunctuur is geen fataliteit, maar een uitdaging. Die uitdaging wil deze paarse regering aangaan. Het is een uitdaging die niet zozeer strijd of verbeelding vraagt, dan wel moed, de moed om oude en steriele tegenstellingen te overbruggen en te bannen, tegenstellingen die ons land al veel te lang in hun wurggreep houden, tegenstellingen die vooral verhinderen dat België definitief het pad van de vernieuwing opgaat. Vandaag stellen we u een akkoord voor met tal van hervormingen en veranderingen die al veel te lang onbespreekbaar waren. De vorige regering verliet al enkele oude loopgraven. In ethische kwesties bijvoorbeeld. In ons buitenlands beleid. Op sociaal-economisch vlak ook met de oprichting van het Zilverfonds en de invoering van de maximumfactuur. Met deze paarse coalitie gaan we echter een stap verder. Met dit akkoord doorbreken liberalen en socialisten tal van taboes, tal van hardnekkige vooroordelen die even zovele hinderpalen waren voor de maatschappelijke ontwikkeling van ons land. De sterke punten van beide formaties werden omgesmeed tot één vooruitstrevend sociaal-economisch programma, een programma dat nieuwe oplossingen aandraagt voor vraagstukken die al veel te lang aanslepen. Ik zal niet ontkennen dat juist de laagconjunctuur, het gebrek aan ruime financiële middelen ons tot die keuze heeft genoodzaakt. Hoe dan ook, goede regeringen vorm je niet door elkaar vliegen af te vangen. Goede regeringen vorm je door elkaars inzichten te versterken en één gemeenschappelijke aanpak op de rails te zetten. Ik wil drie markante voorbeelden geven om die nieuwe paarse aanpak te illustreren. De strijd tegen de werkloosheid. Van liberale zijde werd een werkloze al gauw

bekeken als een profiteur voor wie enkel strenge controles goed genoeg waren. En van socialistische kant ging men er vanuit dat alle werklozen actief werk zochten en dat er geen enkel misbruik bestond. Vandaag maken we een einde aan deze karikatuur. Langdurig werkzoekenden verdienen in de eerste plaats intens geholpen te worden om werk te vinden. Ze dienen vooral geholpen te worden als de zoektocht moeizaam verloopt. Maar omgekeerd kan het dan ook niet langer dat geld wordt verspild aan diegenen waarvan duidelijk is dat ze helemaal geen zin hebben om aan de slag te gaan. Een nieuw stelsel zal worden ingevoerd. De ouderwetse stempelcontrole wordt afgeschaft, het beruchte artikel 80 tijdelijk opgeschort. En in de plaats komt van bij de aanvang een individuele begeleiding van de werkloze, het uitstippelen van een aangepast traject naar werk, een traject dat ook nauwgezet zal dienen gevolgd indien hij zijn recht op een uitkering wil behouden. Een volwaardig statuut voor het zelfstandig ondernemen. Het is mijn tweede voorbeeld om de nieuwe, paarse benadering te illustreren. Lange tijd vonden sommigen dat zelfstandigen maar op hun eigen spaargeld moesten teren om hun sociale bescherming te verzekeren. Anderen vonden dan weer dat zelfstandigen een evenwaardig statuut als dat van werknemers moesten krijgen, maar het mocht de zelfstandigen geen frank, geen euro-centiem kosten. Vandaag, in dit regeerakkoord, maken we een einde aan deze stellingenoorlog. In de éénnentwintigste eeuw heeft iedereen recht op gelijkwaardige sociale bescherming. Het is niet meer van onze tijd om mensen in de kou te laten staan. Zelfstandige ondernemers zullen samen, solidair een volwaardig pensioen opbouwen, de kleine risico's in de gezondheidszorgen zullen ook voor de zelfstandigen in de verplichte ziekteverzekering worden opgenomen, en hun verzekering inzake invaliditeit en arbeidsongeschiktheid zal versterkt worden. De staat zal daartoe een belangrijke bijdrage leveren. Maar ook van de zelfstandige ondernemer zelf zal een grotere inspanning worden gevraagd. Een gratis maaltijd bestaat niet. Mijn derde voorbeeld van de nieuwe, paarse aanpak ligt op het terrein van wat in België decennialang stiefmoederlijk werd behandeld : het leefmilieu. Sommigen dachten dit vraagstuk aan te pakken via meer staat, meer belastingen en een massa pietluttige reglementeringen. Anderen vonden dat groene denken eigenlijk maar een voorbijgaande mode, een plots opduikende koorts, waarvan de maatschappij wel vanzelf zou verlost geraken. Paars breekt met deze simplismen. Voor het eerst ontwikkelt een regeerakkoord een totaalvisie op de belangrijkste ecologische uitdagingen van deze tijd: mobiliteit, biodiversiteit, Kyoto vanzelfsprekend. Dat is waar paars voor staat. Het beste van socialisten en liberalen samensmelten. De sterkste punten in beider recepten samenbrengen. Om de weg te openen voor nieuwe oplossingen voor de toekomst en zo op korte termijn ook de laagconjunctuur te bestrijden. Met die ingesteldheid hebben we dit regeerakkoord geschreven. Ik wil er hier de voornaamste punten van aanhalen. Maar ik kan daarbij onmogelijk volledig zijn. Zeventig bladzijden citeren is een onbegonnen taak. Werk, tweehonderdduizend mensen extra aan het werk, in totaal vier miljoen vierhonderdduizend banen, dat is het centrale punt van dit akkoord. Ik hoor nu al sommigen brommen: dat halen ze nooit. Ik antwoord daarop: laten we niet beginnen zeuren, laten we er integendeel volop voor gaan. Wie zich geen klaar en duidelijk objectief voor ogen houdt, kan ook geen resultaten binnenhalen. En wie geen ambitie koestert, blijft stilstaan. Nieuwe jobs zijn in ieder geval levensnoodzakelijk. Banen zijn de beste sociale bescherming in een samenleving. Banen zijn de bron van elke welvaart. Nieuwe banen zijn ook noodzakelijk, om de stijgende kosten van de vergrijzing op te vangen. Extra jobs creëren, kunnen we echter niet alleen. De politiek schept geen banen. Bedrijven, zelfstandige ondernemers doen dat. Vandaar dat we in september met de sociale partners een geheel van afspraken willen maken rond een nieuwe, gedurfde aanpak. Van regeringszijde willen we daarbij een reeks nieuwe initiatieven op tafel leggen. In de eerste plaats, de "werkbonus", een nieuw instrument tegen de

werkloosheidsval. Het gaat om een toeslag bij de lonen van de laaggeschoolden die in totaal meer dan 700 miljoen euro per jaar zal bedragen en waardoor de laaggeschoolden netto eindelijk meer zullen verdienen dan werklozen. Daarbij leggen we voor het verlagen van de sociale lasten van de ondernemingen opnieuw 800 miljoen euro of tweeeëndertig miljard oude BEF per jaar op tafel waarvoor we in ruil inspanningen op het vlak van werk, vorming en opleiding vragen. Samen met de belastingsverlaging betekent dit dat we tegen het einde van de legislatuur meer dan vier miljard euro op jaarbasis in de economie zullen pompen. We gaan ook voorstellen de dienstencheques drastisch te hervormen met als doel duizenden zogenaamde buurtjobs te creëren. En we zullen ook tal van maatregelen uittekenen om jongeren sneller aan het werk te helpen en ouderen langer aan het werk te houden. Op termijn willen we tijdsparen mogelijk maken, een radicaal, zelfs revolutionair idee in de zoektocht naar een betere combinatie van gezin en werk. En tenslotte, zoals al gezegd, hervormen we de begeleiding van de werklozen. Alles bij elkaar is het een ambitieus programma dat we aan de werkgelegenheidsconferentie zullen voorleggen. Het is een programma dat cruciaal is voor de toekomst van ons land. Wie straks op de rem gaat staan bij de uitvoering van dit programma, neemt in ieder geval een zware verantwoordelijkheid op zich.

Tewerkstelling creëer je natuurlijk niet alleen door afspraken te maken op een conferentie. Er is ook nood aan nieuwe economische impulsen. Zo voeren we het gratis krediet in voor startende ondernemingen, stimuleren we de terugkeer en investering aan van spaargeld in de eigen economie, snoeien we stevig in de administratieve rompslomp voor handel en bedrijven, willen we kennisjobs aantrekkelijker maken door aan de conferentie voor te stellen de werkgeversbijdragen geheel of ten dele te plafonneren en geven we financieel zuurstof aan de NMBS, de Post en andere publieke ondernemingen. Onze burgers verlangen in deze moeilijke tijden ook zekerheid op tal van andere terreinen. Ze willen dat we garant staan voor kwalitatief hoogstaande gezondheidszorgen. Dat we strijden voor meer veiligheid. Dat we hun verzekeren tegen armoede en bestaansonzekerheid. De nieuwe coalitie wil werk maken van die bekommernissen. In de sociale zekerheid en de gezondheidszorgen zijn de uitdagingen groot. De vergrijzing zorgt voor oplopende kosten. Voor de laagste uitkeringen zullen opnieuw inspanningen worden gedaan onder meer door voor sommige een band te creëren met de welvaart. En in de gezondheidszorgen aanvaardt de regering, ook in deze budgettaire moeilijke tijden, een jaarlijkse reële groei van 4,5 % in de ziekteverzekering. Zo kunnen alle mensen blijven delen in vooruitgang van de medische wetenschap. En zo verzekeren we het behoud van één van de beste systemen van gezondheidszorg in de wereld. Stijgende kosten dwingen ons echter ook tot een zuiniger beheer. Ook dat probleem gaat de regering niet uit de weg. Het akkoord bevat niet minder dan veertien concrete maatregelen die alle tot doel hebben de kosten te beheersen. Daarmee doen we precies wat de mensen verlangen. Gezondheid is belangrijk en mag dus geld kosten. Maar gezondheid is ook te belangrijk om met geld te morsen. Voortbouwend op het beleid van de vorige coalitie zal de nieuwe regering strijden tegen de criminaliteit en ijveren voor een betere justitie. Met de slachtoffers zal meer rekening worden gehouden. Een gedetailleerd plan tegen de gerechtelijke achterstand en voor de modernisering van justitie, het Themisplan, zal worden uitgevoerd. De toegang tot justitie zal worden verbreed. Het jeugdrecht zal worden hervormd. De wet Lejeune zal worden aangepast. Voor Brussel zal een structurele oplossing worden uitgewerkt. En er zullen meer politiemannen in de straat worden gebracht. Tenslotte plannen we een reeks concrete maatregelen om de overbevolking in de gevangenissen aan te pakken. De regering zal in de komende vier jaar ook veel aandacht besteden aan de samenlevingsproblemen in ons land. Wij willen de geest van openheid en wederzijds respect in de interculturele relaties versterken. Het racisme en het antisemitisme, evenals de discriminatie van

migranten bij het zoeken naar een job zullen systematisch worden tegengegaan. Het familierecht zal worden aangepast aan de moderne ontwikkelingen. Ik zei daarnet reeds dat het onmogelijk is om volledig te zijn. Wel wil ik nog even focussen op drie elementen die essentieel zijn voor het welslagen van het paars project: het financieel en budgettair kader, de communautaire dialoog en de internationale dimensie van ons beleid, waarover de laatste weken zoveel inkt is gevloeid. Ten eerste het financieel en begrotingskader voor de komende vier jaar. Wie zes weken onderhandelt, komt automatisch in de verleiding om alle knelpunten op te lossen met meer geld. Dat is niet gebeurd. We gaan voor een begroting in evenwicht en voor nieuwe overschotten aan het eind van de legislatuur. We blijven budgettair voorzichtig, zonder evenwel de zuurstof uit onze economie te halen of de zwaksten het gelag te laten betalen. Deze regering zal niet aan budgettaire zelfkastijding doen. Maar op haar zuinigheid zal iedereen haar mogen afrekenen. Ten tweede is er het communautaire. Zoals steeds staan de perscommentaren bol van zogenaamde kaakslagen, nederlagen en vernederingen. Wij kiezen opnieuw voor de nuchtere aanpak. Voor de dialoog van de gemeenschappen, waar op een rationele en volwassen wijze onderhandeld wordt, zonder provocaties, zonder zelfkastijding. Tijdens de vorige legislatuur zijn we met die positieve aanpak ver geraakt. Het zal ditmaal niet anders zijn. Ten derde is er de internationale positie van ons land die de voorbije weken mij net zoals u heeft bezig gehouden. De nieuwe regering heeft onmiddellijk haar verantwoordelijkheid opgenomen. Zij heeft een ontwerp klaar dat stoelt op de wetgeving van de ons omringende landen en waarbij zonder aan de essentie te raken elk misbruik van ons rechtssysteem onmogelijk wordt gemaakt. Ik zou u willen vragen dit ontwerp snel te willen behandelen. Zulks betekent evenwel geenszins dat de regering wil hervallen in een buitenlands beleid dat opnieuw zo grijs kleurt als een muis. We gaan door met een beleid dat zijn nek uitsteekt, dat ethisch en geëngageerd is, dat niet onverschillig staat tegenover de humanitaire tragedies in de wereld, en dat voor Europa en de derde wereld steeds het beste betracht. Ziedaar de grote krachtlijnen van ons project. Ongetwijfeld zal de oppositie morgen lijstjes opstellen van alles waar we het niet over eens zijn. Die lijstjes zullen, ontdaan van de gebruikelijke overdrijvingen, zelfs voor een stuk correct zijn. Maar ze zullen nooit zo indrukwekkend zijn als de lijst van datgene waarover de vier partners en de vijf partijen, PS, MR, SPa, Spirit en VLD het eens zijn geworden. En vooral zullen ze niet afdingen op het feit dat de twee grootste politieke families van het land, op vele punten een merkwaardige, een mega doorbraak hebben bereikt. De paarse coalitie wil er voor zorgen dat België een land blijft waar het goed is om leven. Daartoe is een regering nodig die niet pessimistisch is, maar realistisch. Niet gelaten, maar strijdlustig. Niet apathisch, maar geëngageerd. Deze nieuwe equipe, van jonge en ervaren mensen, is vast van plan niet bij de pakken te blijven zitten. Ik doe dan ook hier, van op deze tribune en op basis van dit regeerakkoord, een oproep aan alle mensen in dit land, en aan de bedrijfsleiders in het bijzonder, om mee verantwoordelijkheid op te nemen. Sluit U niet op in fatalisme. Laat U niet verlammen door pessimisme. Een betere toekomst dwing je voor een stuk zelf af. Vertrouwen creëer je zelf. Deze regering gelooft in de toekomst. Deze regering zal investeren in de toekomst. Dat is ons engagement. Daarvoor vragen wij uw vertrouwen, uw instemming en uw volle medewerking.

Gepubliceerd door FOD Kanselarij van de Eerste Minister - algemene directie Externe Communicatie